

United Nations
Nations UniesInternational Criminal Tribunal
for the former Yugoslavia
Tribunal Pénal International
pour l'ex-Yugoslavie

“LOGOR ČELEBIĆI” (IT-96-21)

MUCIĆ *i drugi*

Tužilac protiv Zdravka Mucića, Hazima Delića, Esada Landže i Zejnila Delalića

ZDRAVKO MUCIĆ

Osuđen za hotimično nanošenje velikih patnji ili teških povreda, protivpravno zatočavanje civila, hotimično lišavanje života, mučenje, nečovječno postupanje

Od približno maja do novembra 1992. komandant logora Čelebići koji su uspostavile snage bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata sredinom 1992. u blizini Konjica u srednjoj Bosni i Hercegovini

- Osuđen na **9 godina zatvora**

Krivična djela za koja je osuđen (primjeri):

Hotimično nanošenje velikih patnji ili teških povreda, protivpravno zatočavanje civila, hotimično lišavanje života, mučenje, nečovječno postupanje (teške povrede Ženevskih konvencija)

- Zdravko Mucić je učestvovao u održavanju nečovječnih životnih uslova za bosanske Srbe zatočene u logoru Čelebići i bio je odgovoran, kao komandant logora, za stvaranje prevladavajuće atmosfere straha, tako da su zatočeniци živjeli u stalnom stanju tjeskobe i straha da će biti podvrgnuti fizičkom zlostavljanju.
- Pod njegovom komandom osam zatočenika je umrlo od posljedica premlaćivanja od strane stražara; jedan zatočenik je ustrijeljen dok je pokušavao pobjeći od batinanja; premlaćivanje drugog zatočenika vršeno je kundacima pušaka i drugim drvenim i metalnim predmetima i trajalo je nekoliko sati; iako je već bio teško ranjen kad je stigao u logor, jedan zatočenik je podvrgnut daljnjem premlaćivanju tokom pritvora što je dovelo do njegove smrti.

HAZIM DELIĆ

Osuđen za hotimično lišavanje života, mučenje, hotimično nanošenje velikih patnji ili teških povreda, nečovječno postupanje

Od približno maja do novembra 1992. zamjenik komandanta logora Čelebići; od približno novembra do decembra 1992. komandant logora

- osuđen na **18 godina zatvora**

Krivična djela za koja je osuđen (primjeri):

Hotimično lišavanje života, mučenje, hotimično nanošenje velikih patnji ili teških povreda, nečovječno postupanje (teške povrede Ženevskih konvencija)

- Hazim Delić je okrutno tukao jednog zatočenika tokom perioda od nekoliko dana; posljedica tog teškog premlaćivanja je bila smrt zatočenika.
- Jednog zatočenika je zatvorio u šaht u kojem ga je ostavio najmanje cijelu noć i dan bez hrane i vode; zatvorenik je zatim premlaćen raznim predmetima, uključujući lopate i električne žice.

- Kontrolisao je opskrbu logora vodom i nametnuo stroga ograničenja na količinu vode koju su zatočenicima mogli popiti, iako nije bilo nestašice vode. To je bilo posebno značajno tokom vrućih ljetnih dana.
- Zatočenicima koji su tražili medicinsku njegu rekao je da će ionako umrijeti, sa ili bez ljekarske pomoći.
- Brutalno je silovao dvije zatočenicice tokom ispitivanja u logoru Čelebići. Oba puta Hazim Delić je bio u uniformi, naoružan i grubo im je prijetio. Cilj tih silovanja bio je da zastraši žrtve i prisili ih da daju informacije. Jedno od silovanja je izvršeno u prisustvu drugih stražara.

ESAD LANDŽO *Osuđen za hotimično lišavanje života; mučenje; hotimično nanošenje velikih patnji ili teških povreda*

Radio je kao stražar u logoru Čelebići od maja do decembra 1992.

- Osuđen na **15 godina zatvora**

Krivična djela za koja je osuđen (primjeri):

Hotimično lišavanje života; mučenje; hotimično nanošenje velikih patnji ili teških povreda (teške povrede Ženevskih konvencija)

- Esad Landžo je izveo napolje jednog zatočenika starog između 60 i 70 godina i dugo ga tukao; zabio mu je značku SDS-a na čelo. Zatočenik je od povreda ubrzo umro.
- Silom je jednom zatočeniku otvorio usta kako bi mu ugurao u usta užarena kliješta kojima mu je uhvatio jezik i uzrokovao opekline usta, usana i jezika. Zatim je kliještima opekao zatočenikovo uho.
- Na lice jednog zatočenika je stavio gas masku i pritegao je tako da mu onemogućiti dotok zraka. Zatim je užarenim nožem opekao zatočenikovu ruku, nogu i bedra i silio ga da jede travu i pije vodu ustima punim djeteline, a on ga je za to vrijeme tukao i udarao nogama.
- Jednog zatočenika je prisilo da radi sklekove dok ga je udarao nogama i palicom za bejzbol. Takođe je jednom zatočeniku na genitalije stavio zapaljeni štapin.

ZEJNIL DELALIĆ *Oslobođen krivice*

Od maja do jula 1992., koordinator snaga bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata na području Konjica; od jula do novembra 1992., komandant Prve taktičke grupe bosanske vojske

- *Oslobođen krivice*

ZDRAVKO MUCIĆ	
Datum rođenja	31. avgust 1955. u mjestu Spiljani, Bosna i Hercegovina
Optužnica	21. mart 1996.
Datum hapšenja	18. mart 1996., od strane austrijskih vlasti
Prebačen na MKSJ	9. april 1996.
Prvo stupanje pred Sud	11. april 1996., izjasnio se da nije kriv ni po jednoj tački optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	16. novembar 1998., osuđen na 7 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	20. februar 2001., presuda o kazni vraćena Pretresnom vijeću radi mogućeg preinačenja

Druga presuda o kazni	9. oktobar 2001., osuđen na 9 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća na žalbu o kazni	8. april 2003., potvrđena presuda Pretresnog vijeća
Kazna izdržana	18. juli 2003., odobreno mu je prijevremeno puštanje na slobodu; u izdržavanje kazne je uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 18. marta 1996.

HAZIM DELIĆ	
Datum rođenja	13. maj 1964. u Orahovici, Bosna i Hercegovina
Optužnica	21. mart 1996.
Datum hapšenja	2. maj 1996., od strane vlasti Bosne i Hercegovine
Prebačen na MKSJ	13. juni 1996.
Prvo stupanje pred Sud	11. april 1996., izjasnio se da nije kriv ni po jednoj tački optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	16. novembar 1998., osuđen na 20 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	20. februar 2001., presuda o kazni vraćena Pretresnom vijeću radi mogućeg preinačenja
Druga presuda o kazni	9. oktobar 2001., osuđen na 18 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća na žalbu o kazni	8. april 2003., potvrđena presuda Pretresnog vijeća
Izdržava kaznu	9. jul 2003., prebačen u Finsku na izdržavanje ostatka kazne; u izdržavanje kazne je uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 2. maja 1996.

ESAD LANDŽO	
Datum rođenja	7. marta 1973. u Glavatičevu, Bosna i Hercegovina
Optužnica	21. mart 1996.
Datum hapšenja	2. maj 1996., od strane vlasti Bosne i Hercegovina
Prebačen na MKSJ	13. jun 1996.
Prvo stupanje pred Sud	18. jun 1996., izjasnio se da nije kriv ni po jednoj tački optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	16. novembar 1998., osuđen na 15 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	20. februar 2001., presuda o kazni vraćena Pretresnom vijeću radi mogućeg preinačenja
Druga presuda o kazni	9. oktobar 2001., osuđen na 15 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća na žalbu o kazni	8. april 2003., potvrđena presuda Pretresnog vijeća
Izdržava kaznu	9. jul 2003., prebačen u Finsku na izdržavanje ostatka kazne; u izdržavanje kazne je uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 2. maja 1996.

ZEJNIL DELALIĆ	
Datum rođenja	25. mart 1948. u Ostrošcu, Bosna i Hercegovina
Optužnica	21. mart 1996.
Datum hapšenja	18. mart 1996., od strane njemačkih vlasti
Prebačen na MKSJ	8. april 1996.
Prvo stupanje pred Sud	9. maj 1996., izjasnio se da nije kriv ni po jednoj tački optužnice
Presuda o kazni Pretresnog vijeća	16. novembar 1998., oslobođen krivice po svim tačkama optužnice

STATISTIČKI PODACI

Broj sudskih dana	142
Broj svjedoka optužbe	50
Broj svjedoka odbrane	Delić: 11 Delalić: 24 Landžo: 16 Mucić: 6
Broj svjedoka koje je pozvalo Vijeće	0
Broj dokaznih predmeta optužbe	192
Broj dokaznih predmeta odbrane	218
Broj dokaznih predmeta Vijeća	0

SUDENJE	
Početak suđenja	10. mart 1997.
Završne riječi	31. avgust 1998. - 1. septembar 1998.
Pretno vijeće II <i>quater</i>	sudija Adolphus Karibi-Whyte (predsjedavajući), sudija Elizabeth Odio Benito, sudija Saad Jan
Tužilaštvo	Grant Niemann, Teresa McHenry
Advokati odbrane	Za Zdravka Mucića: Nihada Buturović i Howard Morrison Za Hazima Delića: Salih Karabdić i Thomas Moran Za Esada Landžu: Cynthia Sinatra i Nancy Boler Za Zejnila Delalića: John Ackerman i Edina Rešidović
Presuda	16. novembar 1998.

ŽALBENI POSTUPAK	
Žalbeno vijeće	sudija David Hunt (predsjedavajući), sudija Fouad Riad, sudija Rafael Nieto-Navia, sudija Mohamed Bennouna, sudija Fausto Pocar
Tužilaštvo	Norman Farrell, Yapa Upawansa, Rodney Dixon, Christopher Staker
Advokati odbrane	Za Zdravka Mucića: Tomislav Kuzmanović Howard Morrison Za Hazima Delića: Salih Karabdić, Thomas Moran Za Esada Landžu: Cynthia Sinatra, Peter Murphy Za Zejnila Delalića (pušten na slobodu): John Ackerman i Edina Rešidović
Presuda	20 February 2001

PRESUDA O KAZNI PRETRESNOG VIJEĆA	
9. oktobar 2001.	
Pretno vijeće III:	sudija Richard May (predsjedavajući), sudija Patrick Robinson, sudija Mohammed El Habib Fassi Fihri
Tužilaštvo	Graham Blewitt, James Stewart, Ekkehard Withopt
Advokati odbrane	Za Zdravka Mucića: Tomislav Kuzmanović, Howard Morrison Za Hazima Delića: Salih Karabdić, Thomas Moran Za Esada Landžu: Cynthia Sinatra, Peter Murphy

PRESUDA ŽALBENOG VIJEĆA PO ŽALBI NA KAZNU	
8. april 2003.	
Žalbeno vijeće	sudija Theodor Meron (predsjedavajući), sudija Fausto Pocar, sudija Mohamed Shahabuddeen, sudija David Hunt, sudija Asoka de Zoysa Gunawardana
Tužilaštvo	Norman Farrell, Anthony Carmona, Helen Brady
Advokati odbrane:	Za Zdravka Mucića: Tomislav Kuzmanović Howard Morrison Za Hazima Delića: Salih Karabdić, Thomas Moran Za Esada Landžu: Cynthia Sinatra, Peter Murphy

POVEZANI PREDMETI	
po geografskom području	
NEMA POVEZANIH PREDMETA	

OPTUŽNICA I OPTUŽBE

Optužnica protiv četvorice optuženih potvrđena je 21. marta 1996. Dana 21. aprila 1997. i 19. januara 1998., na osnovu zahtjeva Tužilaštva, od prvobitnih 49 tačaka optužnice povučene su četiri.

U važećoj optužnici, optuženi su bili optuženi kako slijedi:

Zdravko Mucić, na osnovu krivične odgovornosti nadređenog (član 7(3) Statuta Međunarodnog suda) za:

- hotimično nanošenje velikih patnji ili teških povreda; protivpravno zatočavanje civila; hotimično lišavanje života; mučenje; nečovječno postupanje (teške povrede Ženevskih konvencija, član 2),
- okrutno postupanje; pljačkanje; ubistva; mučenje (kršenja zakona i običaja ratovanja, član 3).

Hazim Delić, na osnovu individualne krivične odgovornosti (član 7(1)) i krivične odgovornosti nadređenog za:

- hotimično lišavanje života; mučenje; hotimično nanošenje velikih patnji ili teških povreda; nečovječno postupanje; protivpravno zatočavanje civila (teške povrede Ženevskih konvencija, član 2),
- ubistva; mučenje; okrutno postupanje; pljačkanje (kršenja zakona i običaja ratovanja, član 3).

Esad Landžo, na osnovu individualne krivične odgovornosti za:

- hotimično lišavanje života; mučenje; hotimično nanošenje velikih patnji ili teških povreda (teške povrede Ženevskih konvencija, član 2),
- ubistvo; mučenje; okrutno postupanje (kršenja zakona i običaja ratovanja, član 3).

Zejnir Delalić, na osnovu krivične odgovornosti nadređenog (član 7(3)) za:

- hotimično lišavanje života; mučenje; nečovječno postupanje; protivpravno zatočavanje civila; hotimično nanošenje velikih patnji ili teških povreda (teška kršenja Ženevskih konvencija, član 2),
- okrutno postupanje; ubistva; mučenje (kršenja zakona i običaja ratovanja, član 3).

SUĐENJE

Suđenje Zdravku Muciću, Hazimu Deliću, Esadu Landži i Zejniru Delaliću, poznato kao predmet *Čelebići*, počelo je 10. marta 1997. pred Pretresnim vijećem II (u sastavu: sudija Adolphus Karibi-Whyte (predsjedavajući), sudija Elizabeth Odio Benito i sudija Saad Jan), a završilo je 15. oktobra 1998.

PRESUDA PRETRESNOG VIJEĆA

Dana 16. novembra 1998., Pretresno vijeće je izreklo presudu četvorici optuženih za krivična djela počinjena protiv zatočenika u logoru Čelebići u opštini Konjic, Bosna i Hercegovina. Grad Konjic se nalazi 59 kilometara jugozapadno od Sarajeva i 71 kilometar sjeverno od Mostara. Prema popisu stanovništva iz 1991., u opštini je živjelo 43.878 stanovnika, od kojih su 54,3% bili Muslimani, 26,2% Hrvati, 15% Srbi, 3% Jugoslaveni i 1,3% ostali. U gradu Konjicu živjela je trećina ukupnog stanovništva opštine, sličnog nacionalnog sastava. Ove različite nacionalnosti u Konjicu su po svemu sudeći živjele skladno i ujedinjeno do izbijanja neprijateljstva 1992.

Kako se oružani sukob širio po cijeloj Bosni i Hercegovini u martu i aprilu 1992., ni Konjic nije bio izuzetak u smislu porasta napetosti i uzajamne sumnjičavosti među nacionalnim grupama koje su sačinjavale stanovništvo. Ovo je dovelo do čestih oružanih sukoba, odbrambenih dejstava, raseljavanja stanovništva i nestašica hrane. Međutim, od naročitog značaja u ovoj opštini su: njen sagledani značaj za bosanske Hrvate i posljedično prisustvo naoružanih i organizovanih jedinica Hrvatskog vijeća obrane (HVO); postojanje raznih vojnih objekata kojima je upravljala Jugoslovenska narodna armija (JNA) i koji su bili od potencijalne važnosti za lokalne, nedovoljno opremljene snage Teritorijalne odbrane (TO); naoružavanje manjinskog srpskog stanovništva od strane Srpske demokratske stranke (SDS) i JNA i propagandna kampanja uperena protiv njihovih susjeda Muslimana i Hrvata; kao i neophodnost kontrole ključnih cestovnih i željezničkih veza koje su povezivale opštinu sa Sarajevom i južno sa Mostarom i obalom.

Već u aprilu 1992., kada su se srpski predstavnici povukli iz Skupštine opštine i Izvršnog vijeća, redovni administrativni organi u Konjicu prestali su da funkcionišu. Stoga su funkcioneri Muslimani i Hrvati formirali privremeni "Krizni štab" da bi se nastavilo upravljanje opštinom.

Do sredine aprila 1992., grad Konjic je potpuno opkoljen i odsječen kako od Sarajeva tako i od Mostara. Bosanski Muslimani i Hrvati iz okolnih sela počeli su da stižu u grad Konjic, bježeći iz svojih domova. To je dodatno pojačalo atmosferu panike i opsade. Pored toga, počele su da pristižu izbjeglice iz drugih dijelova Republike, koji su putovali preko planina i kroz šume i donosili priče o ubijanju i etničkom čišćenju. Izvještaji o dolasku vojnika Hrvatskih obrambenih snaga (HOS) u Konjic su, izgleda, još više pojačali atmosferu straha i panike, tako da je srpsko stanovništvo počelo da napušta grad i odlazi u sela u opštini s većinskim srpskim stanovništvom.

Dana 4. maja 1992., na grad Konjic su pale prve granate, koje su, po svemu sudeći, ispalile JNA i druge srpske snage s obronaka Borašnice i Kisere. To granatiranje, koje je trajalo svakodnevno više od tri godine, do potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma, prouzrokovalo je znatne štete i rezultiralo gubitkom mnogih života, a uslove za preživjelo stanovništvo učinilo još nepodnošljivijim.

Prvobitni pokušaji Odbrambenih snaga Konjica, koje su se u to vrijeme sastojale od TO, lokalnih snaga HVO-a i policije pod kontrolom Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP), da pregovaraju sa SDS-om i drugim predstavnicima srpskog naroda, bili su neuspješni, tako da su napravljeni planovi za pokretanje vojne kampanje protiv srpskih snaga. Međutim, pokrenute vojne operacije u konačnici su bili neuspješne, a do juna 1992. izbio je otvoreni sukob između snaga HVO-a i TO.

Te su vojne operacije rezultirale pritvaranjem brojnih pripadnika srpskog stanovništva i donesena je odluka da se uspostavi neki objekat gdje bi oni mogli biti smješteni. Osobe zatočene tokom tih operacija držane su u bivšem objektu Jugoslovenske narodne armije (JNA) u selu Čelebići, u logoru Čelebići. Tokom boravka u tom logoru zatočenicima su ubijani, mučeni, seksualno zlostavljani, premlaćivani i na druge načine podvrgavani okrutnom i nečovječnom postupanju.

Kasarna i skladišta Čelebići od kojih se sastojao logor i koji se nalaze na periferiji sela Čelebići bili su i jesu relativno veliki kompleks zgrada koji pokriva površinu od oko 50.000 kvadratnih metara, kroz čiju sredinu prolazi željeznička pruga. JNA ga je koristila za skladištenje goriva, tako da je, pored raznih hangara i drugih zgrada, kompleks imao podzemne tunele i rezervoare.

Većina zatvorenika koji su bili zatočeni između aprila i decembra 1992. bili su muškarci, zarobljeni u toku i poslije vojnih operacija u Bradini i Donjem Selu i njihovoj okolini. Krajem maja 1992., nekoliko grupa je prebačeno u logor Čelebići sa raznih lokacija. Na primjer, grupa od 15-20 ljudi iz Cerića uhvaćena je 23. maja 1992. i odvedena u Čelebiće istog dana. Jedna druga grupa uhvaćena je blizu Bjelovčine oko 22. maja i provela je jednu noć u sportskoj dvorani Musala prije nego što je prebačena u logor Čelebiće. Vojna policija je takođe krajem maja uhapsila veliki broj stanovnika Brđana muškog pola i oni su kamionom odvezeni u logor Čelebići. Jedna veća grupa uhapšena je u centru Bradine 27. maja i natjerana da ide pješke u koloni putem do Konjica. Kada su stigli do tunela na putu, koji je bio dignut u vazduh, ljudi koji su ih zarobili pretražili su ih i tukli prije nego što su ih ukrkali na kamione i odveli u logor Čelebiće. Drugi su uhapšeni pojedinačno ili u manjim grupama kod svojih kuća ili na vojnim kontrolnim punktovima u, između ostalog, Bradini, Viništu, Ljutoj, Kralupima i Homolju, ili nakon predaje ili zarobljavanja u toku i poslije operacije u Donjem Selu. Po dolasku u logor Čelebići, postrojani su uza zid blizu ulaza i pretraženi ili natjerani da predaju dragocjenosti. Pored toga, nekoliko ih je izjavilo da su ih tom prilikom prisutni vojnici ili stražari teško premlatili.

Zatočenicima su bili smješteni u više zgrada u logoru, prvenstveno u hangaru broj šest, hangaru broj devet, zgradi A, zgradi B i više šahtova oko logora u koje su zatočenicima zatvarani. Zatočenicima je bilo određeno mjesto na podu hangara na kojem su morali sjediti. Bili su poredani u redove, jedan uzduž zidova i dva po sredini. Kako je hangar u potpunosti bio napravljen od metala, tokom dana bi postalo strašno vruće, ali zatočenicima nije bilo dozvoljeno da napuštaju svoja mjesta, osim kad bi tražili da se puste u toalet, koji je u stvari bio jarak iza hangara. Žene u logoru uglavnom su bile smještene u zgradi A i zgradi B.

Sudije su zaključile da su dokazi pokazali da je u logoru vladala atmosfera straha i zastrašivanja, prouzrokovana nasumičnim premlaćivanjima zatvorenika. Svaki od bivših zatočenika koji je svjedočio pred Pretresnim vijećem opisao je djela nasilja i surovosti koja je sam doživio ili vidio, a mnogi i danas nose fizičke i psihičke posljedice tih iskustava. Putem čestih okrutnih i nasilnih postupaka koji su vršeni u logoru, otežanih nasumičnom prirodom tih djela i prijetnjama stražara, zatočenicima su bili podvrgnuti ogromnom psihološkom pritisku koji se ispravno može okarakterisati kao “atmosfera straha”.

Pretresno vijeće je izjavilo da su mu predloženi opsežni dokazi o fizičkom i psihološkom zlostavljanju kojem su zatočenicima u logoru Čelebići bili stalno izloženi, koji su jasno pokazali da individualna krivična djela koje je Tužilaštvo konkretno dokazalo ni na koji način ne predstavljaju sveukupna okrutna djela

počinjena protiv zatočenika u logoru Čelebići. Dokazi su nadalje pokazali kako su zatočenici u prenatrpanom prostoru morali bespomoćno posmatrati strašne povrede i patnju uzrokovanu takvim maltretiranjem, kao i tijela zatočenika koji su umrli od zlostavljanja kojem su podvrgnuti. Pretresno vijeće je nadalje zaključilo da je zatočenicima uskraćena adekvatna hrana, pristup vodi, ljekarskoj njezi, kao i uslovi za spavanje i higijenski uslovi.

Od maja do decembra 1992., pojedinci i grupe su puštani iz logora Čelebići u više navrata, neki u dalje zatočeništvo u Musali, neki za razmjenu, a ostali pod pokroviteljstvom Međunarodnog crvenog krsta koji je posjetio logor dva puta u prvoj polovini augusta. Izgleda da je nekolicina takođe puštena na ličnu intervenciju uticajnih ljudi iz Konjica ili preko porodičnih veza. Posljednji zatvorenici koji su napustili logor Čelebići činili su grupu od oko 30 ljudi, koji su prebačeni u sportsku dvoranu Musala 9. decembra 1992.

Hazim Delić i Esad Landžo, koji su bili na položajima zamjenika komandanta i stražara u logoru Čelebići, proglašeni su krivim na osnovu lične odgovornosti za direktno učestvovanje u krivičnim djelima počinjenim protiv zatočenika. Zdravko Mucić, komandant logora, proglašen je krivim kao nadređeni za krivična djela koja su počinili njegovi podređeni na osnovu svog položaja *de facto* nadređene vlasti nad logorom.

S obzirom na to da je Zejnil Delalić prvobitno optužen na osnovu svog navodnog komandnog položaja nad logorom Čelebići, Pretresno vijeće ga oslobodilo krivice po svim optužbama. Vijeće je zaključilo da on nije vršio komandu niti imao kontrolu nad logorom Čelebići i stražarima koji su ondje radili i stoga ne može snositi krivičnu odgovornost za njihove postupke.

Dana 16. novembra 1998., Pretresno vijeće je izreklo presudu kojom je optužene osudilo kako slijedi:

Zdravko Mucić, na osnovu krivične odgovornosti nadređenog (član 7(3) Statuta Međunarodnog suda) za:

- hotimično nanošenje velikih patnji ili teških povreda; protivpravno zatočavanje civila; hotimično lišavanje života; mučenje; nečovječno postupanje (teške povrede Ženevskih konvencija, član 2),
- ubistva; okrutno postupanje; mučenje (kršenja zakona i običaja ratovanja, član 3).

Kazna: 7 godina zatvora.

Hazim Delić, na osnovu individualne krivične odgovornosti za:

- hotimično lišavanje života; mučenje; hotimično nanošenje velikih patnji ili teških povreda; nečovječno postupanje (teške povrede Ženevskih konvencija, član 2),
- ubistva; mučenje; okrutno postupanje (kršenja zakona i običaja ratovanja, član 3).

Kazna: 20 godina zatvora.

Esad Landžo, na osnovu individualne krivične odgovornosti za:

- hotimično lišavanje života; mučenje; hotimično nanošenje velikih patnji ili teških povreda (teške povrede Ženevskih konvencija, član 2),
- ubistva; mučenje; okrutno postupanje (kršenja zakona i običaja ratovanja, član 3).

Kazna: 15 godina zatvora.

Zejnil Delalić je oslobođen krivice po svim optužbama i odmah je iz Pritvorske jedinice pušten na slobodu.

PRESUDA ŽALBENOG VIJEĆA

Branilac Hazima Delića je 23. novembra 1998. podnio najavu žalbe na presudu i kaznu. Dana 26. novembra 1998., Tužilaštvo je takođe podnijelo žalbu na presudu po više osnova, uključujući žalbene osnove u vezi s oslobađajućom presudom za Zejnila Delalića. Dana 27. novembra 1998., branilac Zdravka Mucića je podnio najavu žalbe na presudu i kaznu. Branilac Esada Landže podnio je najavu žalbe na presudu i kaznu 1. decembra 1998. Četvorica žalilaca podnijela su ukupno 48 žalbenih osnova. Žalbeno vijeće je ustanovilo da se žalbeni osnovi trojice osuđenih žalioca odnose na isti sadržaj, pa s njima bavilo zajednički na pretresu na kojem su izneseni usmeni podnesci, kao i u pismenoj presudi.

Dana 20. februara 2001., Žalbeno vijeće je donijelo odluku o žalbama sve četiri strane u presudi kojom je odlučeno sljedeće:

- potvrđena je oslobađajuća presuda Zejnilu Delaliću.
- usvojene su žalbe na kumulativne osude na temelju istih krivičnih djela kako za teške povrede Ženevskih konvencija tako i za kršenja zakona i običaja ratovanja, a odbačene optužbe za kršenja zakona i običaja ratovanja.
- usvojena je žalba Hazima Delića na jednu od osuđujućih presuda za hotimično lišavanje života i on je oslobođen krivice po tim tačkama optužnice.
- usvojena je žalba Tužilaštva u vezi s neodgovarajućom kaznom koja je izrečena Zdravku Muciću.
- usvojena je pritužba Zdravka Mucića da je Pretresno vijeće pogriješilo kad se u odmjeravanju kazne nepovoljno sagledalo činjenicu da on nije svjedočio na suđenju.

Svi drugi žalbeni osnovi su odbačeni, uključujući Delićovo osporavanje više tačaka za hotimično lišavanje života i mučenje (počinjeno silovanjem i uzastopnim primoravanjem na seksualne odnose). Žalbeno vijeće je ipak ukazalo na to da bi kazna Zdravka Mucića trebala iznositi najmanje 10 godina.

Žalbeno vijeće je novom Pretresnom vijeću uputilo na rješavanje više pitanja vezanih za preinačavanje izrečenih kazni u skladu sa odlukama u drugostepenoj presudi.

PRESUDA O KAZNI DRUGOG PRETRESNOG VIJEĆA

Pretres o podnescima strana u postupku održan je 21. septembra 2001. Dana 9. oktobra 2001., Pretresno vijeće je izreklo presudu.

Novo Pretresno vijeće je utvrdilo sljedeće:

- odbacivanje kumulativnih osuda ne iziskuje preinačenje kazni;
- kaznu od dvadeset godina zatvora izrečenu Deliću treba smanjiti na osamnaest godina kako bi ona odražavala poništenje osude po jednoj optužbi za hotimično lišavanje života;
- Mucićevu kaznu treba "malo smanjiti" kako bi se uzela u obzir činjenica da je prvo Pretresno vijeće prilikom odmjeravanja kazne nepovoljno sagledalo činjenicu da Mucić nije svjedočio na suđenju;

Dana 9. oktobra 2001., Pretresno vijeće je izreklo presudu i osudilo optužene kako slijedi:

Zdravko Mucić, na osnovu krivične odgovornosti nadređenog (član 7(3) Statuta Međunarodnog suda) osuđen je za:

- hotimično nanošenje velikih patnji i teških povreda; protivpravno zatočavanje civila; hotimično lišavanje života; mučenje; nečovječno postupanje (teške povrede Ženevskih konvencija, član 2).

Kazna: 9 godina zatvora.

Hazim Delić, na osnovu individualne krivične odgovornosti osuđen je za:

- hotimično lišavanje života; mučenje; hotimično nanošenje velikih patnji i teških povreda; nečovječno postupanje (teške povrede Ženevskih konvencija, član 2).

Kazna: 18 godina zatvora.

Esad Landžo, na osnovu individualne krivične odgovornosti osuđen je za:

- hotimično lišavanje života; mučenje; hotimično nanošenje velikih patnji i teških povreda; (teške povrede Ženevskih konvencija, član 2).

Kazna: 15 godina zatvora.

PRESUDA PO ŽALBI NA KAZNU

Sva trojica žalilaca osporila su ovlasti Žalbenog vijeća da određena pitanja ograničenog doseg uputi na rješavanje novom Pretresnom vijeću, kao i odluku Pretresnog vijeća da nije potrebno izvoditi dalje dokaze o pitanju odmjerenosti kazne. Sva trojica žalilaca osporila su zaključak Pretresnog vijeća da, uprkos poništenju kumulativnih osuda, nije potrebno preinačiti kazne.

Dana 15. oktobra 2001., Zdravko Mucić je podnio najavu žalbe na presudu o kazni Pretresnog vijeća. Žalbu je 8. aprila 2003. Žalbeno vijeće odbacilo. Istog dana, Zdravko Mucić, koji je bio u pritvoru od 18. marta 1996. - tokom pretpretresnog postupka i suđenja - podnio je zahtjev za prijevremeno puštanje na slobodu.

Dana 10. oktobra 2001., Hazim Delić je podnio najavu žalbe na presudu o kazni Pretresnog vijeća. Dana 15. januara 2002., Hazim Delić je podnio zahtjev za preispitivanje postupka i za poništenje osuđujuće presude po tački tri optužnice za teško kršenje kažnjivo po članu 2(a) Statuta (hotimično lišavanje života). Dana 25. aprila 2002., Žalbeno vijeće je odbacilo taj zahtjev. Hazim Delić je osporio smanjenje kazne od 20 godina zatvora za samo dvije godine nakon što je poništena jedna osuda za hotimično lišavanje života. Hazim Delić je takođe tražio da Žalbeno vijeće ponovno razmotri svoju presudu po prethodnoj žalbi, u kojoj je odbacilo njegovu žalbu na proglašenje krivim po tri druge tačke. Dana 8. aprila 2003., Žalbeno vijeće je odbilo njegovu žalbu na kaznu i odbacilo njegov zahtjev za ponovno razmatranje njegove žalbe na osuđujuću presudu.

Dana 15. oktobra 2001., Esad Landžo je podnio najavu žalbe na presudu o kazni Pretresnog vijeća, osporavajući zaključak novog Pretresnog vijeća da njegovu kaznu treba "malo" umanjiti zbog toga što je prvo Pretresno vijeće nepovoljno sagledalo činjenicu da on nije svjedočio na suđenju. Zdravko Mucić je takođe osporio kaznu od devet godina koju mu je izreklo novo Pretresno vijeće umjesto kazne od sedam godina, koju mu je izreklo prvo Pretresno vijeće.

Žalbeno vijeće je donijelo sljedeće naloge:

- žalbe na kaznu su odbijene.
- potvrđene su kazne koje je 9. oktobra 2001. izreklo Pretresno vijeće.
- žalcioci imaju pravo da im se u kaznu uračuna vrijeme provedeno u pritvoru, i to: za Zdravka Mucića, od 18. marta 1996. do datuma ove presude; a za Hazima Delića i Esada Landžu, od 2. maja 1996. do datuma ove presude.
- odbačen je zahtjev Hazima Delića za ponovno razmatranje njegove žalbe na osuđujuću presudu.

Dana 18. jula 2003., predsjednik Međunarodnog suda sudija Theodor Meron odobrio je prijevremeno puštanje Zdravka Mucića na slobodu, nakon što je izdržao dvije trećine kazne u Pritvorskoj jedinici MKSJ-a u Haagu.

Dana 9. jula 2003, Hazim Delić je prebačen u Finsku na izdržavanje kazne. U kaznu mu je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 2. maja 1996.

ZAHTJEV ZA PREISPITIVANJE

Dana 15. januara 2002., branilac Hazima Delića podnio je povjerljivi Zahtjev za preispitivanje postupka i za poništenje osuđujuće presude po tački tri optužnice.

Žalbeno vijeće je 25. aprila 2002. odbilo zahtjev.

Dana 9. jula 2003., Esad Landžo je prebačen u Finsku na izdržavanje kazne. Vrijeme provedeno u pritvoru od 2. maja 1996. uračunato mu je u kaznu.

Document prepared by the Communications Service/Media Outreach Web. All ICTY key documents are available on: www.un.org/icty
International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia. Churchillplein 1, 2517 JW The Hague, Netherlands.